

i Justitsdepartementet, nuværende Lands-høvding Hagstrømer; Forhandlingerne førtes i Løbet af Aaret 1921 og afsluttedes ved et Møde i København i Oktober—November i nævnte Aar, hvorefter der afgaves Betænkning, indeholdende saavel Lovtekster som udførlig Motivering og trykt under Titel „Udkast til nye Statsborgerretslove, udarbejdede af Delegerede for Danmark, Norge og Sverige, 1921“. I det følgende omtales disse Udkast som „Udkastene af November 1921“; i Hovedtrækkene var de ens for de 3 Lande, men frembød dog indbyrdes adskillige Uligheder paa Punkter af mere sekundær Betydning. Efter at det svenske Udkast af November 1921 havde været Genstand for Overvejelser saavel i Regeringen som i „lagrådet“, blev det — dog med forskellige Ændringer — forelagt for den svenske Rigsdag ved kgl. Proposition af 26. Januar 1923 og der henvist til Behandling af det af begge Rigsdagens Kamre nedsatte „konstitutionsutskott“. Der opnaaedes imidlertid paa flere, delvis væsentlige Punkter ikke Enighed i Udvalget, og Forslaget blev i April Maaned 1923 i den af Udvalgsflertallet foreslaaede Skikkelse vel vedtaget i 2det Kammer, men samtidig forkastet i 1ste Kammer, hvorved det bortfaldt.

Det norske Udkast af November 1921 blev med nogle mindre væsentlige Ændringer af Regeringen forelagt for Stortinget ved kgl. Proposition af 31. Marts 1922; men særlig paa Grund af Spørgsmaalet om gift Kvindes Statsborgerret — der her, ligesom ved Behandlingen i Sverige, trængte sig stærkt i Forgrunden — besluttede Odelstinget efter Henstilling fra Justitskomitéen at stille Sagen i Bero.

Under disse Forhold, samt da Spørgsmaalet om gift Kvindes Statsborgerret ligeledes var kommet stærkt frem i England og i Amerikas Forenede Stater, fandt den danske Regering det rigtigt foreløbigt at indtage en afventende Holdning.

Særligt i Sverige ønskede man imidlertid, at det skandinaviske Samarbejde skulde genoptages for at naa til en for de tre Lande fælles Løsning af de rejste Spørgsmaal. Da Sagen siden Betænkningens Afgivelse i November 1921 hvilede direkte paa de tre Regeringer, førtes Forhandlingerne mellem Repræsentanter for de paagældende Ministerier, hvilket medførte, at Norge nu repræsenteredes af Ekspeditionschef i Justitsdepartementets Lovafdeling E. Alten, medens de Delegerede for Danmark og Sverige var de samme som i 1921. Efter de Delegeredes enstemmige Ønske

deltog endvidere Højesteretsassessor Hansen samt Bureauchef i det norske Justitsdepartements Lovafdeling, Frk. Meyer, i de Forhandlinger, der fandt Sted i Kristiania i November 1923, og som afsluttedes med Vedtagelsen af de som Bilag til nærværende Lovforslag aftrykte Lovudkast. Disse er i alle væsentlige Punkter indbyrdes overensstemmende; dog har den danske Grundlovs § 50 forhindret, at Danmark kunde slutte sig til Reglerne om Naturalisation (§ 5) i en med det norske og det svenske Udkast stemmende Skikkelse.

Med enkelte Ændringer vedrørende Overgangsbestemmelsen i § 11 forelægges et med Udkastet af 1923 stemmende Forslag herved for den danske Rigsdag. Angaaende Lovforslagets enkelte Paragraffer henviser man — foruden til Betænkningen af November 1921 — til følgende Bemærkninger.

§ 1.

Indholdet dækker ganske Lov 1898 § 1, § 9, 1ste Stk., og § 10.

Vilde man — som efter Udkastene af November 1921 — give en særlig Regel om, at et efter Faderens Død født Barns Statsborgerforhold skal rette sig efter Moderens, maatte Konsekvensen blive, at det samme skulde gælde om et Barn, der fødes efter at Ægteskabet er omstødt eller opløst ved Skilsmisse; dette blev da ogsaa foreslaaet i det svenske Regeringsforslag af 26. Januar 1923 (Bihang till riksdagens protokoll 1923 1. samling, 24. häft. Nr. 29). Man har imidlertid — i Overensstemmelse med det svenske Konstitutionsutskott (utlåtande nr. 15 af 13. mars 1923 till 1923 års riksdag) — ment overhovedet at burde afstaa fra at foreslaa en saadan Særregel, navnlig fordi det maa anses for uheldigt, at det sidst fødte Barn faar en anden Statsborgerret end de ældre Søskende.

Grunden til, at man ikke — saaledes som de skandinaviske Udkast af November 1921 — har optaget en Regel om, at Ægtebarn af dansk Moder og hjemløs Fader erhverver dansk Statsborgerret, er navnlig, at Barnet, naar det fødes og forbliver her i Landet, vil erhverve dansk Indfødsret i Henhold til § 2, hvortil kommer, at det tit vil være forbundet med stor Vanskelighed at afgøre, om en bestemt Person er hjemløs (statsborgerretsløs).

§ 2.

Reglerne har samme Indhold som Lov 1898 § 2. Naar dennes Udtryk: „Personer, der ikke ifølge Fødsel have erhvervet Ind-